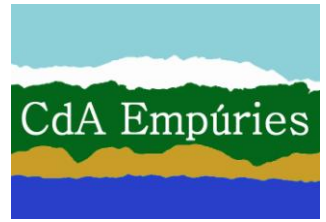

Camp d'Aprenentatge **Empúries**

AIGUAMOLLS DE L'ALT EMPORDÀ

GUIÓ DE CONTINGUTS I PROCESSOS 1a

Activitat de coneixement dels Aiguamolls d'Empordà per a alumnes d'Educació Infantil (P5) i cycle Inicial de Primària.

El recorregut i la durada de l'activitat es pacta amb el professorat, en funció de les parts del currículum que es vulguin treballar i de les característiques de l'alumnat.

Hi ha diverses opcions:

1. La zona del Mas Matà, amb la visita als estanys del Matà, a l'observatori Senillosa – dalt d'una antiga siïja d'arròs- i diversos aguait.
2. La zona del Cortalet, amb l'observació des dels aguait situats al voltant de la bassa del Cortalet i el de les Daines, des d'on es poden veure els nius de cigonyes.
3. Les dues zones, amb el camí que les uneix.

Aquesta tercera opció és una mica més llarga que les altres dues –no molt més, ja que en els altres dos casos s'ha de fer el camí d'anada i tornada mentre que en aquest cas es van trobant els aguait pel camí- però molt recomanable per alumnat de cycle inicial.

Es treballen els següents continguts:

- Els estanys.
- Les aus.
- Altres animals. Les plantes.
- Sitges- Observatori Senillosa.
- Aguait.

El recorregut pot tenir una durada de tres hores fins a tot el dia, segons l'itinerari escollit.

A cadascun dels espais es faran un seguit d'observacions conduïdes amb la intenció d'arribar a unes conclusions concretes.

Us proposem una presentació prèvia a l'aula amb la formulació de tot un seguit de preguntes que són, aproximadament, les que es faran durant l'itinerari, amb les conclusions són recollides en unes etiquetes. A cada etiqueta hi ha la frase i una imatge que ajuda a recordar-ne el sentit, en cas de no tenir-ne la lectura prou assolida.

Les frases són la constatació d'allò que veurem, que sabem o que descobrirem del lloc que visitarem.

Per a preparar més a fons l'itinerari i que l'alumnat se'l faci seu, us recomanem l'activitat "Busca'ls als Aiguamolls de l'Alt Empordà" on cada membre de l'alumnat "apadrina" una o més espècies animals o vegetals per poder-les explicar a la resta del grup quan els veiem durant el recorregut.

Es pot completar amb la Quina de les Aus, una activitat de reconeixement d'aus, els seus cants i les seves adaptacions per a sobreviure en el medi, a través d'un joc de la Quina, denominació empordanesa del conegut Bingo.

Tot seguit us exposem el guió de la presentació que us proposem:

Durant la visita als estanys:

Pregunta	Concepte a què volem arribar	Comentaris mestra/e
¿On som ?	Als Aiguamolls.	
¿Què hi ha als Aiguamolls?	Hi ha molta aigua.	
¿Com és que ha arribat tanta aigua fins aquí?	L'han portat els rius i la pluja.	
¿L'aigua dels rius i de la pluja com és, dolça o salada?	Dolça.	
¿Com es diuen les basses que s'han format?	Estanys.	
¿Com és l'aigua dels estanys?	Dolça.	
¿Hi ha animals pels estanys?	Sí, cavalls, aus (ocells, ànecs),...	
¿Els agrada l'aigua dolça per beure?	Sí.	
Prop d'on som, ¿hi ha més aigua que aquesta?	Sí. Hi ha la platja. El mar.	
¿Com és l'aigua del mar?	Salada.	
¿Què deu passar a l'aigua de les basses que es formen molt a prop del mar?	Que l'aigua es barreja amb la del mar i es torna salada.	
¿Com se'n diu de les basses d'aigua salada?		Llaunes.
¿Hi ha cases als Aiguamolls? ¿Hi ha carreteres i cotxes?	Alguns masos. Hi ha camins.	A la zona que nosaltres visitarem les persones no hi viuen. Només hi ha un càmping que funciona a l'estiu.
¿Sempre ha sigut així?	No sempre. Abans els masos que hi ha allà estaven habitats.	Els pagesos dessecaven els aiguamolls per a utilitzar-los per a conreu o com a espais de pastura. Els anomenaven closets .
¿Què hi viu?	Els animals i les plantes.	
¿Per què no s'hi poden fer cases noves ni carreteres?	Perquè els animals hi puguin viure tranquils, en estat natural.	
¿Com se'n diu d'un lloc així?	Parc natural.	

Recapitem què hem après:

ALS AIGUAMOLLS HI HA MOLTA AIGUA.

L'AIGUA HI HA ARRIBAT AMB ELS RIUS I AMB LA PLUJA.

EL PARC DELS AIGUAMOLLS ÉS UN ESPAI NATURAL.

BECADELL

ALS ESTANYS HI HA AIGUA DOLÇA.

I A LES LLAUNES AIGUA SALADA.

ALS AIGUAMOLLS HI VIUEN MOLTS ANIMALS PERQUÈ HI HA AIGUA, MENJAR I TRANQUIL·LITAT.

ESPLUGABOUS

CAVALLS

LES LLAUNES TENEN L'AIGUA SALADA PERQUÈ ELS AIGUAMOLLS SÓN A PROP DEL MAR.

ALS AIGUAMOLLS NO HI HA CASES, NI CARRETERES, NI COTXES.

Durant el recorregut: les aus.

Pregunta	Concepte a què volem arribar	Comentaris mestra/e
¿Què són les aus?	Animals amb plomes i ales que volen.	Animals que tenen plomes i, la majoria, volen. Algunes a més neden. Les assenyallem.
¿Com són?	Tenen bec, ales i el cos cobert de plomes.	Posem exemples. A algunes els diem "ocells", a d'altres "ànecs".
¿Com podem distingir unes d'altres?	Per la mida. El color. El bec. Les potes. Els sons que fan.	
¿Hi ha aus als Aiguamolls?	Sí. Moltes.	
¿Sempre viuen aquí?	Algunes sí. Perquè hi estan bé tot l'any.	La cigonya, encara que sigui migratòria, se l'ha adaptat.
¿I d'altres, quan vénen?	D'altres vénen a passar aquí l'hivern, quan fa fred.	Xarxet. Pit-roig.
¿I quan fa bon temps?	N'hi ha que vénen a la primavera, per niar i criar els pollets aquí.	Cames llargues. Xarrasclet. Oreneta.
¿I després tornen a marxar?	Sí. Se'n van a altres llocs i tornen l'any que ve.	
¿Com neixen les aus?	Després d'aparellar-se, les femelles ponen ous, i dels ous surten els pollets.	
¿On ponen els ous?	Al niu.	
¿Saben nedar o volar els pollets?	Sí.	És una habilitat innata. Cal que la desenvolupin amb la pràctica.

Recapitem què hem après:

ALS AIGUAMOLLS HI VIUEN MOLTES AUS.

GAVINES

FOTGES

ALGUNES AUS HI VIUEN SEMPRE ALS AIGUAMOLLS.

CIGONYA

HI HA AUS QUE VÉNEEN ALS AIGUAMOLLS A L'HIVERN.

XARXET

DESPRÉS SE'N VAN A UN ALTRE LLOC I TORNEN ALS AIGUAMOLLS AL CAP D'UN ANY.

PIT-ROIG

N'HI HA QUE ESTAN DE PAS.

FLAMENC

HI HA AUS QUE VÉNEEN ALS AIGUAMOLLS A LA PRIMAVERA.

CAMES LLARGUES

LES AUS FAN NIUS ALS AIGUAMOLLS.

ALS NIUS HI PONENTS ELS OUS.

LES AUS PONENTS OUS I NEIXEN POLLETS.

CAMES LLARGUES

ELS POLLETS APRENEEN A VOLAR I A NEDAR.

COLLVERD FEMELLA I POLLETS

Durant el recorregut : Mamífers, rèptils, amfibis. (“Altres animals, grans i petits”).
Plantes (arbres, arbustos, herbes).

Pregunta	Concepte a què volem arribar	Comentaris
A més de les aus, hi ha altres animals als Aiguamolls?	Sí. Cavalls. Vaques. Daines.	Segons el que haguem vist al recorregut.
Són animals grans o petits?	Són grans.	
¿Què fan?	Mengen, corren, dormen i defequen.	Pasturen, s'ajeu.
¿Què mengen les vaques i els cavalls?	Plantes.	
A part d'aquests, podríem trobar altres animals als Aiguamolls?	Sí. Granotes, sargantanes.	
Són grans o petits?	Petits.	
¿Què fan?	Es banyen, prenen el sol, canten...mengen mosquits.	
Mirem al voltant: hi ha plantes?	Sí. Moltes.	
¿Són totes iguals?	No. Hi ha arbres, plantes petites i herbes.	Tamariu. Om. Freixe. Lliri groc. Canyís. Jonc. Balca. Salicòrnia. Salsona. Topacà.
¿Quines són les que es veuen més?	Lliri groc quan és florit. Canyís. Jonc. Balca. Tamariu. Om. Freixe.	
¿És cert que hi ha plantes que els agrada la terra salada?	Sí, la salicòrnia, la salsona, el topacà...	El tamariu simplement la tolera.
¿Hi ha flors pel camí?	A la primavera surt el lliri groc.	
¿Què fan les aus als arbres?	Hi fan nius. Es mengen els seus fruits.	
¿Què fan les vaques, els cavalls a l'herba?	Se la mengen, s'ajeu. L'adoben amb els seus excrements.	Els animals necessiten les plantes per viure. I les plantes necessiten els animals (les fertilitzen, els escampen les llavors...)

Recapitem què hem après:

Durant la visita a les sitges del mas Matà (Observatori Senillosa):

Pregunta	Concepte a què volem arribar	Comentaris
¿Què eren abans aquestes torres?	Sitges.	Magatzems d'arròs.
¿Per a què són ara?	Per contemplar el paisatge i observar els animals i les plantes.	Observatori Senillosa.
¿Què hi podem fer ara?	Pujar-hi fins dalt de tot.	
¿Com hi pujarem?	Per una escala de cargol.	
¿Per què hi ha gent que les visita?	Per contemplar els Aiguamolls i tota la plana de l'Empordà.	
¿Què hi veiem des de dalt estant?	La plana, les muntanyes i el mar.	
¿Què més hi podem observar?	Els estanys i les llaunes.	
Com veiem els animals i les persones de baix?	Molt petits.	
¿Què hi ha als graons de les escales?	Dibuixos de les petjades d'animals dels Aiguamolls.	

Recapitem què hem après:

LES SITGES SÓN UNES TORRES MOLT ALTES.

¿SAPS DE QUÈ SÓN AQUESTES PETJADES?

ABANS, A LES SITGES HI GUARDAVEN ARRÓS.

ARA HI HA UN MIRADOR I ES PUJA PER UNA ESCALA.

DES DE DALT LES SITGES PODEM VEURE TOTA LA PLANA DE L'EMPORDÀ, LES MUNTANYES I EL MAR.

DES DE DALT LES SITGES ES VEUEN ELS AIGUAMOLLS.

ES VEUEN ELS ESTANYS I LES LLAUNES.

Visita a l'aguait:

Pregunta	Concepte a què volem arribar	Comentaris mestra/e
¿Com se'n diuen de les casetes de fusta que hi ha als Aiguamolls, a tocar dels estanys i les llaunes?	Aguaits.	
¿Per a què hi són?	Per mirar les aus sense ser vistos.	
¿Què hi fan les aus a l'aigua?	Neden, es capbussen, mengen.	
¿Què mengen ?	N'hi ha que mengen mosquits i cucs. Altres mengen plantes aquàtiques.	
¿Tots mengen igual?		No, els ànecs mengen petits animals que troben a l'aigua i plantes aquàtiques. I d'altres, com el corb marí, mengen peixos. També n'hi ha que mengen cargolets.
¿Què passarà si fem soroll dintre l'aguait?	Que els ànecs i les altres aus s'espantaran i marxaran.	
¿Com els podem veure millor?	Amb els prismàtics.	
¿Per què hi ha gent que hi entra?	Perquè són observadors de les aus.	
¿Hi han estat sempre els aguait?	No sempre. Els van fer quan els Aiguamolls van ser Parc Natural.	
¿A part de mirar les aus, què més hi podem fer?	Escoltar-les.	

Recapitem què hem après:

ELS AGUAITS SÓN CASETES DE FUSTA PER VEURE LES AUS.

DES DE L' AGUAIT VEIEM ELS ÀNECS NEDANT I MENJANT.

XARRASCLET COLLVERD GRISET

DES DE L' AGUAIT VEIEM ELS ÀNECS.

COLL-VERD MASCLE I FEMELLA

SI NO ELS VEIEM NI ELS SENTIM HAUREM DE BUSCAR ELS SEUS RASTRES.

PETJADA DE DANA EXCREMENTS RESTES D'OCELL PINYA MENJADA

A L' AGUAIT HEM DE TENIR ELS ULLS BEN OBERTS.

POLLA D'AIGUA BLAUET MARTINET CIGNE

A L' AGUAIT HEM DE TENIR LES ORELLES A PUNT.

CORB MARÍ ABELLEROL BERNAT PESCAIRE

Recomanacions, valors i normes a comentar abans de la visita:

Pregunta	Concepte a què volem arribar	Comentaris
¿Com creus que hem d'anar pels Aiguamolls?	Sense córrer ni cridar.	
¿Per què?	Per no espantar els animals.	
Què passaria si els espantéssim?	Que marxarien corrents o volant o nedant i no els veuríem més.	
¿Per què no podem caminar per tot arreu?	Per no aixafar els nius, desfer els caus o trepitjar les plantes.	
¿Per on hem de passar?	Pels camins assenyalats.	
¿Què podem fer per no ser vistos?	Portar roba de colors discrets.	
¿Tenim uns prismàtics per cada nena i cada nen?	Tants no en tenim.	
¿Què haurem de fer per gaudir-ne tots?	Compartir-los amb els companys. Una estona cadascú.	

Recapitem què hem après:

